

BRUNA

Periodic al ASOCIAȚIEI CRESCĂTORILOR DE TAURINE "BRUNA-SCHWYZ" - MARAMUREȘ - FJACT

AN XXVI | Nr. 48 | octombrie-decembrie 2020 | I.S.S.N. - 1582-747X

48

MOTTO

„Cum arată astăzi școala, va arăta mâine țara”

REMEMBER...

„Nu se poate îndruma temeinic agricultura, dacă nu vom avea întinse cercetări științifice aplicate la condițiile noastre de pământ, de climă, la plantele, animalele adaptate la mediul nostru, la organizarea cea mai potrivită pentru condițiile economice și sociale în care ne găsim”.

Gheorghe Ionescu-Șișești

29
ani

BRUNA

Apărută la
12 decembrie 1995.

Prima revistă editată de către o Asociație a crescătorilor de taurine din România

redacția

Colectivul redacțional:

Prof. Vasile Maciuc
Conf. Daniel Simeanu
Ing. Veronica Găină
Ing. Vinicius Pop
Ing. Ioan Mihalca
Ing. Ioan Godja
Dr. Florica Predescu
Dr. Gabriel Predescu
Ing. Ștefan Pop
Ing. Dorel Codrea

Fondator:

Ing. Dorel Codrea

Dactilografiere:
Oros Anuța

Coordonator:
Dorel Codrea

Periodic editat de:

ASOCIAȚIA CRESĂTORILOR DE TAURINE "Bruna-Schwyz" Maramureș
435500 Sighetu Marmăției, str. Popa Lupu nr. 62
Tel./fax: 0262-314522, Mobil: 0723-260831
e-mail: act.bruna@yahoo.com

TEHNOREDACTAT și TIPĂRIT LA ASKA GRAFIKA s.r.l. Sighetu Marmăției
str. Gh. Doja nr. 69, tel./fax: 0262-312915, e-mail: office@askagrafika.ro

AVEM CUVÂNTUL?

RĂMÂNEȚI CUPLAȚI!

Ori de câte ori ne minunăm de producții medii de 10-12.000 kg de lapte pe cap de vacă, producții medii pe fermă, obținute în vest, ar trebui să ne aplecăm asupra căilor prin care au ajuns la ele. Drumul a fost lung: au înființat asociații de crescători, cu peste 100 de ani în urmă, au apelat la specialiști veritabili, aceștia au întocmit programe de ameliorare, toată lumea le-a respectat, statul i-a ajutat, ei au performat.

Desigur că lucrurile sunt mult mai ample, pașii mult mai mulți, dar toate s-au făcut „cu cap”. Evoluția s-a bazat pe doi piloni importanți: selecția și reproducția, bine evidențiate în înregistrări standardizate.

Au început cu controlul producției de lapte și cu alegerea reproducătorilor, toate cu girul adevăraților specialiști, în amplul proces de ameliorare participând toți, cu mic cu mare - ferme și efective. Și au ajuns unde vedem cu toții!

La noi, au început multe discuții despre sprijinul cuplat. Cu ce să fie „cuplat”? Noi susținem că este vital ca sprijinul cuplat să fie conectat cu activitatea de ameliorare. Făcută la scara unei rase, la nivel de țară. Numai aceasta poate duce la progres!

Ameliorarea se face având la bază populația activă de animale, o pondere notabilă din aceste animale aflându-se în fermele de tip comercial. Lipsa acestor ferme din procesul de ameliorare ar avea urmări în diseminarea genelor valoroase în populația activă și, implicit, asupra progresului genetic anual.

Nu în ultimul rând, în procesul de ameliorare se vizează și unele direcții, altele decât nivelul productiv: - adaptabilitatea la condițiile specifice de mediu, rezistența la diverși factori patogeni, fitnes, valorificarea anumitor resurse furajere, diferite componente ale laptelui, sănătatea ugerului s.a. Toate acestea au un aport deosebit la impunerea unei rase.

Este de subliniat că Programele de ameliorare sunt elaborate cu consultarea unor specialiști consacrați, având, în final, aprobarea ANZ și se aplică sub atenta monitorizare a instituțiilor statului.

Unii susțin că sprijinul cuplat ar trebui să fie legat de performanța economică a sectorului. Dar aici, tocmai performanțele productive își pun amprenta într-un mod decisiv, iar fără ameliorarea genetică a efectivelor nu vom avea performanțe deosebite. Iar cât despre hibridări, metisări – la care fac unii referire-, acestea nu pot fi concepute fără a avea, inițial, rase curate, deci tot RG, tot ameliorare.

Dacă apreciem rezultatele spectaculoase din țări ca Elveția, Germania, Austria, SUA, trebuie să știm că la baza lor au stat, de peste 100 de ani programe puse în practică de Asociații conducătoare de RG pe fiecare rasă. Și ce este mai important că ei le continuă și au de gând să le continue. De ce oare?

Deci, rămâneți cuplați la Registrul genealogic, sau cartea de rasă: „**ai carte, ai parte**”!

Bruna

SENSURI... EUROPENE

CIVILIZAȚIA RURALĂ

Am văzut și m-am întâlnit cu o grămadă de oameni din spațiul rural. Am putut să înțeleg mult mai multe despre partea economică a spațiului rural, a satului. Am văzut că, de fapt, satul moare acum pentru că sătenii nu mai au acces la piața de desfacere și se pare că oamenii din București sau din orașe zic că le pasă, dar de fapt facem foarte puțin efort concret sau chiar deloc. Consider că fac parte din categoria de oameni care încearcă să promoveze ce este autentic în satul românesc și care crede în necesitatea unei strategii de salvagardare a acestui patrimoniu. Însă, după 3 ani în care m-am implicat în astfel de acțiuni, am văzut că există de fapt, foarte mulți bani pentru promovarea

kitschului și a falsului. În timp ce unii pun tot ce au în joc să avanseze și să concretizeze o idee progresivă, alții fac din fonduri o sursă electorală.

Adică în România, aveți **ultima civilizație rurală europeană autentică, vie**. Dacă dacii făceau piramide, s-ar face și astăzi piramide în România. Cam la nivelul acesta ar trebui să fie privită țărâtimea. Și în principal despre asta este vorba în pelerinaj: un omagiu adus unei culturi unice, vii. Știm că dacă îi ofer respectul și demnitatea care i se cuvin, va avea grijă de mine. Și așa a fost. Mai mult decât aș putea să îmi imaginez!”

după Peter Hurley

IMPORTANȚA ȘI VALOAREA BIOLOGICĂ A LAPTELUI

Laptele de vacă este nu doar un simplu aliment, ci un univers alimentar, cu o valoare nutrițională excepțională și o sursă de substanțe bioactive benefice pentru consumator, fie el om sau animal. Laptele este o excelentă sursă de calciu, de proteine de înaltă valoare biologică și de vitamine hidrosolubile și liposolubile.

Lactoferina, haptocorina și proteina care leagă folatul asigură furnizarea fierului, a vitaminei B12 și a folatului către organism, prin interacțiuni cu structuri specifice sau cu receptori din mucoasa intestinală. Proteinele bioactive din lapte pot inhiba dezvoltarea unor microorganisme, prin blocarea unor nutrienți esențiali pentru multiplicarea acestora. Glicomacropptidele formate la coagularea enzimatică a laptelui, ca și lizozimul și lactoferina, au o acțiune bactericidă sau bacteriostatică asupra unor specii patogene și con-

tribuie la protecția împotriva infecțiilor.

Datorită efectelor benefice sănătății, unele produse lactate au fost incluse în categoria animalelor funcționale, care sunt recomandate și pentru organismele aflate în convalescență după diverse boli. Un studiu britanic pe 2300 de bărbați, cu vârsta cuprinsă între 45 și 95 de ani, care au consumat cel puțin 0,5 litri de lapte pe zi, a evidențiat faptul că acestea au prezentat un risc cu 62 la sută mai redus de a dezvolta un sindrom metabolic (diabet, crize cardiace și accidente vasculare cerebrale). Din aceste considerente, consumul de lapte este esențial pentru sănătatea unei națiuni.

La nivel mondial se consumă zilnic aproximativ 1,9 miliarde de litri de lapte, cererea de lapte fiind în continuă creștere.

POSIBILITĂȚI TEHNOLOGICE DE CREȘTERE A PRODUCȚIEI

Tendința unor producători de lapte din zonele de munte și regiunile ultraperiferice de a renunța la agricultură, are efecte asupra întregii piețe europene a laptelui, iar producătorii din aceste zone sunt cel mai grav afectați, deoarece oportunitățile de creștere rezultate în urma liberalizării nu pot fi valorificate în aceste regiuni.

Agricultura practică în aceste regiuni contribuie în mod semnificativ la conservarea și protejarea peisajului rural și a biodiversității, precum și la limitarea pericolelor naturale, constituind baza pentru o dezvoltare regională de succes, fără de care alte domenii economice, în special turismul, nu se pot dezvolta. Să avem în vedere că producțiile de lapte sunt mult mai mici în aceste regiuni decât în regiunile situate în locuri mai favorabile și reprezintă cea mai importantă ramură a producției agricole.

PAC prevede instrumente și oferă statelor membre o marjă de manevră pentru a oferi sprijin specific în vederea menținerii producției de lapte în zonele caracterizate de constrângeri naturale specifice, inclusiv în zonele de munte. În baza noilor dispoziții privind

plățile directe, statele membre pot decide să aplice alte sisteme, cum ar fi plăți legate de constrângeri naturale, și sprijin cuplat facultativ, pentru a direcționa ajutorul către zonele defavorizate.

Noile norme, privind dezvoltarea rurală, permit statelor membre să elaboreze programe specifice pentru a aborda provocări specifice, inclusiv producția de lapte în zonele defavorizate. Intensitatea ajutorului pentru investițiile din agricultură în zonele cu constrângeri naturale poate fi majorată cu 20%, în comparație cu alte zone. Producătorii de lapte, din zonele montane, pot primi o plată care să reflecte pierderile de venituri și costurile suplimentare determinate de producția laptelui în regiunile respective.

Noul regulament, privind calitatea, a introdus termenul de „produs montan” ca mențiune de calitate facultativă. Acestea pentru a oferi producătorilor din zonele de munte un instrument eficient pentru o mai bună comercializare a produselor lor și pentru a reduce riscurile de confuzie în rândul consumatorilor în ceea ce privește originea produselor.

CALE LUNGĂ...

DE LA HRANĂ LA LAPTE

O adevărată provocare pentru fermier o constituie respectarea condițiilor nutriționale respectiv „asigurarea unui echilibru între consumul de nutreț și producția de lapte, păstrându-se și condiția de sănătatea animalului” această parte tehnică este guvernată însă și de legi economice, cu atât mai mult cu cât costul furajelor poate ajunge chiar la 60 % din prețul laptelui. Astfel, în cazul fermelor familiale ar trebui să se urmărească dacă cheltuielile care se fac cu producerea și cumpărarea furajelor, cu întreținerea animalelor, la care se adaugă și profitul, se încadrează în veniturile rezultate din comercializarea laptelui obținut. Putem deosebi următoarele tipuri:

Alimentația rațională, prin care se pune în valoare potențialul productiv al vacii în condiții de sănătate.

Alimentația insuficientă (sub-alimentația), caz în care funcționează așa-numita „lege a minimului”, adică producția de lapte este la nivelul indicelui nutritiv asigurat la valoarea cea mai mică. Nivelul producției de lapte este condiționat de proteină. În exces se pierde, eventual poate contribui la îngrășarea animalului.

Efectele subalimentației sunt:

- Animalul slăbește, îndeosebi după fătare;
- Producția de lapte scade rapid după vârful de la începutul lactației;
- Tulburări de reproducție: „călduri liniștite”, călduri anovulatorii;
- Boli nutriționale: hipocalcemie vituleră, tetania de iarbă.

Alimentația dezechilibrată, afectează producția de lapte și starea de sănătate a animalului, ducând la boli nutriționale:

Acetonemie (corpi cetonici)

- Deficit energetic; vaci foarte grase înainte de fătare,
- Siloz bogat în acid butiric

Acidoză lactică (acidoză digestivă)

- Exces de uruieli, sfeclă, silozuri de grăunțe
- Insuficiență fibroasă (a celulozei)

Alcaloză

- Ponderea excesivă a amoniacului în rumen;
- Uree, masă verde tânără + îngrășământ azotat, energie redusă;

Alimentația în exces, caz în care animalul se îngrașă, producția de lapte se reduce și apar tulburări de reproducție.

Posibilitățile de reducere a costurilor în hrana vacilor de lapte sunt:

Legate de furaj:

- producerea în fermă a majorității componentelor unei rații furajere fibroase, suculente, grosiere, concentrate energetic și chiar concentrate proteice (mazărea)
- se asigură prin cumpărare: produse secundare industriale (borhoturi, tărațe, unele șroturi), macro-săruri: sare, cretă furajeră, fosfați; aditivi furajeri: premixuri, vitamino – minerale, probiotice.
- Calitatea furajelor

O vacă cu o producție de lapte mai mare asigură și venituri mai mari. Astfel, la două vaci, cu producții de 10 l, respectiv 30 l lapte, capacitatea de ingestie fiind apropiată, rația de bază formată din aceleași furaje (fân de calitate și siloz de porumb) asigură cerințele nutritive până la un nivel de 15 l lapte. La prima vacă putem să nu mai administrăm și concentrate. La cea de a doua vacă, pentru o producție de încă 15 l lapte va trebui să se completeze rația de bază cu cca. 7,5 kg amestec de concentrate.

Modul cum se efectuează hrănirea vacilor dintr-o fermă se materializează în rațiile furajere elaborate.

RAȚIILE FURAJERE se întocmesc în funcție de cerințele nutritive ale vacilor și furajele existente în fermă.

Rația furajeră se compune din: rația de bază (fibroase, grosiere, suculente) care asigură necesarul de întreținere și pentru o producție de 12-14 l lapte în stabulație, respectiv 15-17 l lapte vara, și rația de completare formată din amestec de concentrate de producție (1 kg are un efect productiv de cca 2 litri lapte).

PRIMELE 100 DE ZILE DUPĂ FĂTARE

Primele 100 de zile după fătare pot fi calificate drept „Zona marilor accidente” și corespund etapei în care a avut loc fătarea, s-a realizat expluzarea învelitorilor, are loc involuția uterină, se definitivează mamogeneza și lactopoeza, are loc creșterea curbei de lactație, se reiau ciclurile sexuale și se execută însămânțarea sau monta naturală.

Această perioadă este considerată de specialiști perioada când se „fabrică” vaca și, practic, când aportul energetic necesar producției ridicate de lapte, vorbind mai ales de vacile performante, este depășit de capacitatea de consum a furajelor

și când echilibrul energo-proteic și vitamino-mineral au de suferit, constatându-se că nicio rație nu poate să compenseze pierderile deosebit de mari din acest interval.

În această perioadă, vaca este obligată să preia din rezervele proprii, reprezentate de manamente (depozite de grăsime), săruri minerale din sistemul osos, vitamine depozitate în țesuturi și organe, în ficat și splină. S-a constatat că în fiecare zi, pentru fiecare 10 litri de lapte produs se pierde cca 1 kg din aceste depozite. Această, criză energetică poate fi prevenită printr-o pregătire corespunzătoare, în special în ultima parte a gestației (repausul mamar).

Cercetările efectuate au relevat însă și caracterul nociv al furajării excesive și al îngrășării vacii, în care întârzierea tardivă, incorect aplicată și creșterea în exces a volumului fătului determina apariția fătărilor distocice, precum și a edemului mamar care anulează, practic, capacitatea mamogenezei normale prin invadarea cu țesut gras a spațiilor dintre lobii și acinii glandulari. De asemenea, vițeii care se nasc cu exces de volum sunt de regula apatici, având și o slabă rezistență la îmbolnăviri. În același timp, amintim că pericolul distociilor prin exces de volum este mult crescut.

În principiu, se consideră că administrarea în perioada de înțarcare a vacii, a unei rații corespunzând

unei producții așteptate de 10 kg lapte, indiferent de potențialul genetic real (care poate fi de 20-40 lg lapte/zi) este o condiție corectă, verificată și testată pe sute de lactații urmărite multianual.

Îngrășarea vacilor, cât și slăbirea lor excesivă, constituie un factor major de risc reproductiv, bineînțeles și productiv, evidențiat prin călduri inaparente, sterse, anovulatorii sau instalarea de corpi galbeni persistenți. Aceste fenomene fiziopatologice sunt de fapt consecința în principal a stării de cetoze (acumulări de corpi cetoniici apăruti ca urmare a transformării grăsimilor de

depunere în cantitate prea mare și lipsei unui suport energetic extern), astfel că ficatul și alte filtre biologice nu le pot exclude la timp din organism.

Ca urmare a tulburărilor metabolice datorate cetozelor, are de suferit și apetitul vacii și bineînțeles, de aici, căderea fiziologică a curbei de lactație.

În această stare apar, de regulă, o serie de afecțiuni atât la nivelul sferei genitale, cum ar fi endometritele, cât și la nivelul glandei mamare, mamitele, necesitând tratamente susținute și costisitoare, punând în pericol integritatea morfologică și mai ales cea funcțională a acestor segmente.

În cazul vacilor performante, se impune o supraveghere metabolică prin determinarea concentrației de azot ureic din lapte. Ureea apare în lapte la nivelul glandei mamare prin transfer pasiv din serul sanguin, echilibrarea concentrației realizându-se prin difuzia ureei de-a lungul canaliculelor mamare și prin mucoasa alveolară. Ureea din lapte este astfel un indicator nu numai al statusului nutrițional ci și al performanțelor productive ale vacilor lactante.

De subliniat că laptele, în țările comunitare, trebuie să aibă 3,7% grăsime, 3,4% proteină, numărul total de germeni (NTG) să nu depășească 100.000/ml lapte, iar numărul de celule somatice să nu fie mai mare de 50.000/ml lapte.

STABILIREA MASEI CORPORALE (ÎN VIU) A TAURINELOR

Aprecierea taurinelor în viu prin metode subiective constă în: somatoscopie și palpație. Deși aceste metode oferă un grad de certitudine mai redus, totuși ele se folosesc în mod curent în practică.

Somatoscopia - constă în aprecierea taurinelor cu ochiul liber. Gradul de certitudine al aprecierii este condiționat de pregătirea și experiența examinatorului. Animalul este examinat de la distanța de 5-6 m, din față, profil și din spate, analizându-se gradul de îmbrăcare în musculatură a coapsei, fesei, șalelor, spinării și spetelor. Se mai ia în considerare rotunjimea formelor corporale în ansamblu, gradul de acoperire a proeminențelor osoase cu țesut adipos și dezvoltarea extremităților. În urma aprecierii se acordă calificativul slab sau gras. Taurinele slabe au aspect unghiulos, gât subțire, musculatura pe trunchi redusă, proeminențe osoase evidente, flancul scobit, părul lung și zburlit. Animalele grase au formele corporale rotunjite, linia superioară și pieptul largi, musculatura bine dezvoltată pe trunchi, flancul inaparent, părul scurt și lucios.

Palpația. Aprecierea animalelor pentru carne prin somatoscopie este completată cu metoda palpației pentru a evidenția maniamentele. Maniamentele sunt depuneri de grăsime și țesut conjunctiv subcutanat pe anumite regiuni corporale în perioada de îngroșare a animalelor. La aceeași stare de îngroșare, maniamentele sunt mai evidente la taurinele din rasele de carne, apoi la cele mixte și în ultimul rând la cele de lapte sau din rasele primitive. În funcție de stadiul de îngroșare, maniamentele apar într-o anumită ordine, de la trenul posterior spre trenul anterior al animalului.

În continuare, sunt prezentate principalele maniamente după care se apreciază gradul de îngroșare al taurinelor:

Perdeaua, maniament localizat la pliul iei care apare la începutul îngroșării. Se evidențiază prin prinderea iei în palmă, remarcând o îngroșare a regiunii. La un stadiu avansat de îngroșare se observă cu ochiul liber aspectul convex al regiunii. Pliul cozii, apare aproape în același timp cu maniamentul iei. Pentru identificare, se prinde pliul de la baza cozii între degetul mare și celelalte degete, remarcându-se îngroșarea acestuia. Ultima coastă, maniament care apare la animalele semi-grase. Pentru examinare se prinde pielea și țesuturile subdiacente de la mijlocul ultimei coaste între degetul mare și degetul arătător. În urma presării, se formează un fald a cărui consistență și grosime dă indicații asupra stadiului de îngroșare. Principalele zone de maniament utilizate pentru determinarea stării de îngroșare a taurinelor.

Șalele, maniament localizat la extremitatea apofizelor transversale ale vertebrelor lombare care indică un animal îngroșat și depuneri de grăsime la nivelul rinichilor. Pentru evidențiere se palpează zona respectivă apreciind grosimea stratului muscular adipos.

Soldul, maniament localizat la unghiul extern al iliumului indică de asemenea, un animal îngroșat. Se constată prin apăsarea regiunii respective apreciind gradul de îmbrăcare în grăsime.

Capul pieptului, maniament situat la extremitatea anterioară a sternului care se evidențiază prin palparea regiunii respective. La animalele în stadiu avansat de îngroșare se constată vizual rotunjirea evidentă a zonei menționate.

Prescapular, maniament situat înaintea spetei, punându-se în evidență în treimea inferioară a spetei, la locul de prindere a gâtului cu trunchiul. Acest maniament este evident la animalele care se găsesc într-un stadiu avansat de îngroșare.

Baza urechii, maniament care apare la animalele grase și foarte grase și indică depunerea de grăsime pe organele interne.

Gușa, maniament localizat la nivelul gâtului, se evidențiază presând țesuturile din zona curburii mandibulei. Apare la animalele grase și foarte grase.

Salba, apare la animale foarte bine îngroșate și constă în îngroșarea marginilor inferioare a salbei.

Cerbicea, maniament localizat la marginea superioară a gâtului. Indică un stadiu foarte avansat de îngroșare la vaci și boi.

ACIDOZA RUMINALĂ ȘI URMĂRILE EI

Scăderea procentului de grăsime și cantității de lapte mult asociate cu situații neobișnuite, cum este cea în care unele dintre vaci manifestă jenă în mers sau chiar șchioapătă, altele fac diaree, nu au poftă de mâncare indică faptul că animalele suferă de acidoză ruminală subclinică.

În ce constă acest deranjament digestiv?

Ca să funcționeze normal, rumenul bovinelor trebuie să aibă o anumită reacție chimică astfel încât microbii existenți aici să se dezvolte în voie. La rumegătoare, furajele suferă o primă digestie, mai ales, în rumen, apoi în rețea și în foios și abia apoi în stomacul adevărat (cheag).

Digestia în compartimentele gastrice, situa-te înaintea stomacului adevărat, se realizează aproape exclusiv cu ajutorul microbilor din interiorul lor. Prin urmare, o digestie normală a furajelor se poate desfășura numai dacă reacția chimică din suc ruminal este favorabilă creșterii și dezvoltării microbilor (simbionți ruminali).

Dacă pH-ul scade sub 6,0, se instalează așa-numita acidoză a sucului ruminal, cauzată de creșterea concentrației de acid lactic în rumen. Acesta poate transversa peretele rumenului și să se absoarbă în sânge. Modificându-i pH-ul, ca efect va fi modificată structura și funcția unghiilor, care se repercutează în apariția schiopăturilor, instalarea diareei și lipsa poftei de mâncare.

Valoarea optimă a pH-ului sucului ruminal. Prin digestia furajelor, simbionții ruminali produc câțiva

acizi – acid lactic, acid acetic, propionic și butiric – care modifică reacția normală a sucului ruminal, acidifiindu-l, reacția acidă este însă neutralizată de bicarbonații din salivă aducând-o la limitele normale. Dacă însă cantitatea de salivă care ajunge în rumen este insuficientă, pH-ul sucului ruminal scade sub 6 și se instalează acidoză ruminală.

Prevenirea acidozei ruminale se realizează prin măsuri care să ducă la sporirea cantității de salivă ce ajunge în suc ruminal.

Aceasta înseamnă că în rația vacilor trebuie să intre o cantitate minimă de 25% furaje fibroase, la dimensiuni mai mari de 4,5 cm. Dacă hrănim vacile cu siloz de porumb, ale ale cărui particule au sub 1,5 cm, acestora în mod obligatoriu trebuie să le adăugăm minimum 20 până la 25% furaje fibroase sub formă de fân sau de semifân. Cantitatea de concentrate nu trebuie să depășească 50% din conținutul de substanță uscată a rației, iar administrarea lor se face în furaj unic, de regulă umezit, pentru ca animalele să nu le poată alege.

ECO... LOGICA

PRACTICI SPECIFICE PRIVIND PROCESAREA PRODUSELOR ECOLOGICE

Produsele procesate ecologic trebuie să fie obținute prin utilizarea de metode de procesare ce garantează că, pe parcursul tuturor stadiilor din lanțul de producție, se mențin integritatea ecologică și calitățile esențiale ale produsului. Procesarea ecologică se bazează pe un număr de principii și practici, ca de exemplu:

- producerea de cantități suficiente de alimente, fibre și alte produse de calitate superioară;
- producerea alimentelor ecologice din ingrediente agricole ecologice, cu excepția cazului în care un

ingredient nu este disponibil pe piață sub formă ecologică;

- limitarea utilizării aditivilor alimentari, a ingredientelor neecologice cu funcții principale tehnologice și organoleptice și micronutrienților și a auxiliarelor tehnologice, astfel încât aceștia să fie utilizați în cea mai mică măsură și doar în cazul unei nevoi tehnologice esențiale sau în scopuri nutriționale speciale;

- utilizarea materialelor de ambalare biodegradabile, reciclabile și reciclate.

CONDIȚII PENTRU CREȘTEREA VIȚEILOR

Materialele utilizate pentru construcția adăposturilor pentru cazarea vițelilor și, în special, a boxelor și a echipamentului cu care aceștia intră în contact, trebuie să nu fie dăunătoare și să permită curățenia mecanică, precum și dezinfecția temeinică.

Circuitele electrice și echipamentul trebuie să fie instalate în conformitate cu normele naționale în vigoare, pentru a se preveni șocurile electrice.

Izolarea, încălzirea și ventilația adăposturilor trebuie să asigure că circulația aerului, nivelul impurităților, temperatura, umiditatea relativă a aerului și concentrațiile de gaze sunt menținute în limite ce nu sunt dăunătoare vițelilor.

Toate echipamentele, indispensabile pentru sănătatea și bunăstarea vițelilor, trebuie să fie inspectate cel puțin o dată pe zi. Atunci când se constată defecțiuni, acestea trebuie remediate imediat.

Atunci când se utilizează un sistem de ventilație artificială, trebuie prevăzut un sistem de rezervă corespunzător care să poată asigura o reînnoire a aerului suficient pentru a asigura starea și bunăstarea vițelilor.

Vițelii nu trebuie să fie ținuti în permanență în întuneric. Pentru a răspunde nevoilor lor fiziologice și etologice, trebuie elaborate prevederi care să permită, pentru diferite condiții de climat, un iluminat artificial sau natural corespunzător. În cazul iluminatului artificial, acesta trebuie să funcționeze pentru o perioadă cel puțin echivalentă cu perioada de lumină naturală disponibil în mod normal între orele 9,00 și 17,00.

Toți vițelii ținuti în adăposturi trebuie să fie inspectați cel puțin de două ori pe zi, iar cei ținuti în aer liber cel puțin o dată pe zi. Orice vițel suspect de îmbolnăvire sau rănit trebuie să fie tratat corespunzător fără întârziere, iar consultația de către medicul veterinar trebuie să fie efectuată cât mai repede posibil.

Adăposturile pentru vițelii trebuie să fie construite în așa fel încât să permită fiecărui vițel să stea culcat, să se odihnească, să stea în poziție patrupedă.

Vițelii nu trebuie să fie legați, cu excepția celor cazați în grupuri, care pot fi legați pentru perioade de cel

mult o oră pentru hrănirea cu lapte sau administrare de substituenți de lapte. Atunci când se folosește legarea vițelilor, aceasta nu trebuie să le producă răni.

Clădirile, boxele, echipamentul și ustensilele folosite pentru vițelii trebuie să fie curățate temeinic și dezinfectate, pentru a se preveni infecțiile încrucișate sau dezvoltarea organismelor purtătoare de boală.

Pardoseala trebuie să fie netedă, dar nealunecoasă, astfel încât să se prevină rănirea vițelilor, și trebuie proiectată astfel încât să nu provoace răni sau suferințe vițelilor culcați ori în poziție patrupedă. Pardoseala trebuie să fie adecvată pentru mărimea și greutatea vițelilor și să formeze o suprafață rigidă, plană și stabilă. Zona de culcuș trebuie să fie confortabilă, curată și drenată corespunzător și să nu afecteze vițelii în mod nefavorabil.

Vițelilor trebuie să li se asigure o alimentație corespunzătoare vârstei, greutății, cerințelor fiziologice și comportamentale ale acestora, pentru asigurarea unei stări de sănătate și bunăstare corespunzătoare. În acest scop hrana vițelilor trebuie să conțină o cantitate suficientă de fier, pentru a se asigura un nivel mediu sanguin de hemoglobină, o rație zilnică minimă de furaje fibroase pentru fiecare vițel de peste două săptămâni, cantitatea crescând de la 50 la 250 g/zi pentru vițelii cu vârsta între 8 și 20 de săptămâni.

Toți vițelii trebuie să fie hrăniți cel puțin de două ori pe zi. Atunci când vițelii sunt cazați în grupuri fiecare vițel trebuie să aibă acces la hrană în același timp cu ceilalți din grupul respectiv.

Toi vițelii mai mari de două săptămâni trebuie să aibă acces liber la o cantitate suficientă de apă proaspătă.

Echipamentele de furajare și adăpare trebuie să fie proiectate, construite, instalate și întreținute astfel încât să se limiteze pe cât

posibil contaminarea hranei și a apei destinate vițelilor.

Fiecare vițel trebuie să primească colostru cât mai curând posibil după fătare și, în orice caz, în primele 6 ore de viață.

STAREA DE SUBALIMENTAȚIE LA VACILE CU LAPTE

La vacile cu lapte aflate în faza de început a lactației, capacitatea de ingestie fiind mai lentă în raport cu cerințele nutritive poate instala starea de „subalimentație” în special cea energetică. Fenomenul este cu atât mai relevant cu cât nivelul producției este mai ridicat și cu cât rația furajeră este mai săracă.

În acest fel, bilanțul energetic este negativ în prima săptămână de lactație și devine evident pozitiv în a doua jumătate a perioadei de lactație. Satisfacerea cerințelor azotate, este mai ușor de realizat, deoarece sunt mai puțin dependente de capacitatea de ingestie a animalului, depinzând mai mult de nivelul PDI (proteină digestibilă la nivel intestinal), care poate fi asigurat prin administrarea unor furaje, cum ar fi șrotul.

Pentru a contracara efectele subalimentației de la debutul lactației este necesar ca vaca să dispună de rezerve corporale pe care să le poată mobiliza și care poate fi apreciată după starea corporală de la fătare. Starea corporală sau de îngrăsare a unei vaci se stabilește conform unei grile de apreciere particularizată pentru fiecare rasă de lapte, astfel, pe baza observațiilor făcute asupra flancurilor și a spatelui animalului.

O vacă aflată într-o stare corporală bună poate mobiliza la debutul lactației 15 până la 60 kg lipide, echivalentul unei producții de 150-600 kg lapte. Durata

acesteia crește odată cu nivelul producției astfel:

La o vacă cu o producție de 15-20 kg lapte pe zi, subalimentația energetică poate avea o durată de 4-5 săptămâni când se poate pierde 45 kg lapte. La o producție de 30-35 kg lapte pe zi, subalimentația energetică poate avea o durată de cca 7-8 săptămâni când se poate pierde circa 300 kg lapte.

Refacerea rezervelor corporale trebuie să înceapă la mijlocul perioadei de lactație, a cca 30 kg de lipide, respectiv 40-45 kg masă corporală, necesitând o perioadă mai mare de 2 luni. Mobilizarea rezervelor proteice este mai scăzută, acestea reprezentând până la maximum 10 kg PDI, ceea ce echivalează cu o producție de 200 kg lapte.

RAȚII FURAJERE RECOMANDATE

Hranirea vacilor ar trebui diferențiată pentru fiecare dintre cele trei stări fiziologice (debutul lactației, mijlocul lactației și în perioada de înțarcare), prin adecvarea rațiilor furajere, astfel:

La debutul lactației, se trece progresiv de la cantitățile de concentrate administrate la fătare la cele care se vor administra în a treia și a patra săptămână de lactație când se atinge și vârful lactației. Astfel în primele 3-5 zile de la fătare se mențin constante cantitățile de concentrate administrate după care se crește cu câte 1 kg la fiecare 3-4 zile (respectiv până la 2 kg/ săptămână) iar componentele proteice trebuie să predomine în componența amestecurilor de concentrate, pentru a reduce folosirea rezervelor din organism.

Vacile de lapte în primă lactație sunt cele care se află după 2-3 luni de la fătare, când se administrează hrănirea la discreție cu suculente și fibroase iar concentratele se administrează individual în funcție de nivelul de producție.

În perioada de înțarcare, pentru vacile în gestație avansată care și-au refăcut rezervele corporale la sfârșitul lactației, furajele trebuie să acopere numai cerințele de întreținere și de gestație. Pentru vacile gestante încă slăbite, trebuie să se facă reconstituirea rezervelor corporale.

FARMACIA VETERINARĂ

S.C. LAURENVAN S.R.L.

Str. Gheorghe Șincai, nr. 53,
Sighetu Marmăției, Maramureș

Tel.: 0262-315909, 0744-615099, 0741-547664

CE PLEDEAZĂ PENTRU RASA „BRUNĂ”

- o extraordinară adaptabilitate la condițiile de mediu și de întreținere, în primul rând în zonele de deal și montane unde este mai răspândită. Aceasta și datorită robusteții corpului, picioarelor bune, ongoanelor puternice, ceea ce presupune costuri mici cu medicamentele, boli de reproducție reduse, etc.

- conținutul de K-caseină (BB + AB) din laptele de la rasa „Brună” este cel mai bun pentru industria brânzeturilor, randamentul fiind cu 15-20% mai bun decât la rasele de lapte. Este timpul ca și la noi să primeze consumul de hrană bazată pe proteină, nu pe grăsime.

- buna valorificare a furajelor de volum și a pășunilor din zonele de deal și de munte, ceea ce implică costuri reduse pe unitatea de produs obținut.

- o activitate de reproducție cu fertilitate bună, însemnând cheltuieli mai puține, viței mai mulți, per-

formanțe mai bune.

- o viață productivă mai lungă, uneori cu 4-5 lactații în plus, ceea ce oferă o mai mare profitabilitate.

- bune rezultate în îngrășarea tineretului mascul, cu sporuri de circa 1000 gr. zilnic, fără un aport special de concentrate.

În corelație cu factorul economic menționat mai sus, trebuie să subliniem că pentru asigurarea necesarului de carne, acolo unde sunt mai puține posibilități de a crește rase specializate în această direcție, rasa Brună, ca rasă pură sau prin încrucișări de primă generație, poate fi folosită cu bune rezultate în acest sens.

De asemenea, considerăm că pentru o rasă sau specie va conta enorm gradul în care va intra în competiție pentru resursele de hrană (cereale etc.) cu specia umană sau cu alte specii.

Din ceea ce s-a arătat mai sus, rezultă clar avantajul „Brunei” asupra altor rase.

NOTA DE MOTRICITATE... LA VACILE DE LAPTE

Nota de motricitate este bazată pe observarea poziției spatelui vacii atunci când aceasta stă sau este în mișcare. Utilizarea sistemului este foarte important pentru detectarea afecțiunilor ongoanelor, monitorizarea aparițiilor șchiopăturilor, și identificarea fiecărui animal ce necesită o intervenție de podotehnie. Observarea animalelor este bine să fie făcută pe o suprafață plată care să nu afecteze deplasarea ușoară. Vacile care sunt incluse în clasele 2 și 3 trebuie examinate și tratate pentru a preîntâmpina apariția complicațiilor. Intervențiile de podotehnie trebuie făcute de 2 ori anual, precum și eliminarea umidității excesive de la nivelul ongoanelor.

NOTA DE MOTRICITATE 1

Descriere clinică: normal

Vaca are o poziție plată a spatelui atât în timp ce stă, dar și atunci când se deplasează. Animalul face pași lungi și siguri.

NOTA DE MOTRICITATE 2

Descriere clinică: Șchiopătura ușoară

Vaca are o poziționare plată a spatelui în timp ce stă, dar se arcuiește în timpul deplasării. Mersul este

ușor anormal.

NOTA DE MOTRICITATE 3

Descriere clinică: Șchiopătura moderată

Vaca are, în timp ce stă, dar și atunci când se deplasează, spatele arcuit și face, atunci când se mișcă, pași mici cu unul sau mai multe picioare. Șchiopătarea poate fi uneori evidentă la nivelul membrului opus piciorului afectat.

NOTA DE MOTRICITATE 4

Descrierea clinică: Șchiopătura

Vaca are un spate arcuit atât în timp ce stă cât și atunci când se deplasează. Animalul își protejează unul sau mai multe membre, însă este vizibil faptul că încă mai poate suporta greutatea corpului distribuită și pe acestea. Șchiopătarea este evidentă la nivelul membrului opus piciorului afectat.

NOTA DE MOTRICITATE 5

Descrierea clinică: Șchiopătura severă

Vaca prezintă un spate puternic arcuit și este reticentă la deplasare, având aproape întreaga greutate transferată pe celelalte membre decât pe cel afectat.

Adaptare după Sprecher

EVENIMENT

Demult nu s-a întâmplat să se oprească un înalt demnitar pe meleagurile satului maramureșean Berbești. Și iată că s-a întâmplat. Domnul Adrian Oros, ministrul Agriculturii, împreună cu domnul Ionel Bogdan secretar de stat la Cancelaria Prim-Ministrului și persoane cu responsabilități la nivel județean sau zonal, au fost oaspeții berbeștenilor. Gazda a fost Codrea Vasile, fermier din localitate, președinte executiv ACT, care i-a întâmpinat pe oaspeți împreună cu soția și cei trei copii.

Ministrul și însoțitorii au vizitat ferma cu cele 17 vaci și tineretul aferent, au apreciat calitatea vacilor „Bruna de Maramureș”, au discutat cu fermierul despre problemele pe care le întâmpină și s-a aplecat asupra listei de solicitări din partea membrilor Asociației Crescătorilor de Taurine „Bruna-Schwyz”. A fost și un prilej de discuții mai largi cu conducerea Primăriei comunale, cu conducerea județeană a agriculturii și cu alți crescători prezenți despre viitorul zootehniei românești, în context european, dezbateri continuate și la Baza Expe-

rimentală Sighet, fosta SCDB.

Ministrul Adrian Oros a avut și în această ocazie un argument concludent pentru continuarea acțiunii de susținere a creșterii taurinelor prin acordarea sprijinului cuplat conectat cu activitatea de ameliorare. Este, așa cum s-a dovedit în țările cu zootehnie remarcabilă, singura cale spre progres!

INTERNAȚIONAL

TOP MODEL

Despre ameliorare...

Fenotipul acestei vaci, aflată la prima fătare, exprimă o zestre ereditară de excepție obținută de-a lungul anilor de selecție și reproducție dirijată.

SĂ CUGETĂM... SĂ CUGETĂM... SĂ CUGETĂM...

„Baza proprietății funciare este ferma de familie”.
Așa scrie în Constituție. În cea a Poloniei!

CUGET, DECI EXIST!

- Puterea este temporară, Gloria este veșnică!

- A te mândri cu relațiile tale înseamnă a recunoaște cât valorezi fără ele.

- Învăță din greșelile altora, nu vei avea timp să le faci tu pe toate.

- Nu te teme de umbre, ele arată

că există lumină prin apropiere.

- Toți îți vor binele, nu ți-l lăsa luat.

- Nici salcia lemn de bute, nici nerodul om de frunte.

- Boii bătrâni fac brazda dreaptă.

- În pomul fără roade, nimeni nu aruncă cu pietre.

- Oamenii scad valoarea lucrurilor pe care nu le înțeleg.

- Decât o sută de ani cioară, mai bine un an privighetoare.

- Sufletele mari au voință, cele mici doar dorință.

- Răbdarea este amară, dar dă roade dulci.

FĂRĂMĂ DE SUFLET...

Într-o zi, un tânăr sărac pe nume Horward, care vindea diferite mărfuri din poartă în poartă ca să-și plătească studiile la universitate, găsi în buzunar doar o monedă de 10 cenți, dar îi era foame. Decise să ceară ceva de mâncare la următoarea casă. Îi răspunse o femeie, dar în loc să ceară ceva de mâncare, ceru un pahar cu apă.

Ea se gandi ca tânărul părea infometat, așa că îi aduse un pahar mare cu lapte.

El îl bău încet și după aceea întrebă:

- Cât vă datorez?

- Nu-mi datorezi nimic. Mama ne-a învățat că trebuie să fim mereu buni cu cei care au nevoie de noi.

- Și el răspunse: vă mulțumesc din suflet...!

Când tânărul plecă de la casa aceea, nu numai că se simți mai ușurat, dar și încrederea în Dumnezeu și în oameni deveni mai puternică. Fusesse pe punctul de a abandona studiile din cauza sărăciei, dar

a continuat.

După câțiva ani, femeia se îmbolnăvi grav. Ajunsesse la spital în oraș.

Doctorul, care era și directorul spitalului, intră să o vadă. Se întoarse în sala de vizite determinat să facă tot posibilul ca să-i salveze viața. Din ziua aceea urmări cazul femeii cu cea mai mare atenție. Ea a fost operată pe cord deschis și se recupera foarte încet...

Dupa o lungă luptă, ea învinse boala...! Era în sfârșit sănătoasă...!

Doctorul ceru biroului administrativ să-i trimită factura cu totalul cheltuielilor, ca s-o aprobe. O recontolă și o semnă. Mai mult, a scris ceva pe marginea facturii și a trimis-o în salonul bolnavei.

Pacientei îi era teamă să o deschidă, pentru că știa că ar trebui să lucreze pentru tot restul zilelor sale să plătească o intervenție atât de complicată...

În sfârșit o deschise și ceva îi atrase imediat atenția: pe marginile

UN PAHAR CU LAPTE

facturii citi aceste cuvinte: „Plătită integral acum mulți ani, cu un pahar de lapte”. Semnat Dr. Horward Kelly.

MEMBRELE ȘI APLOMBURILE

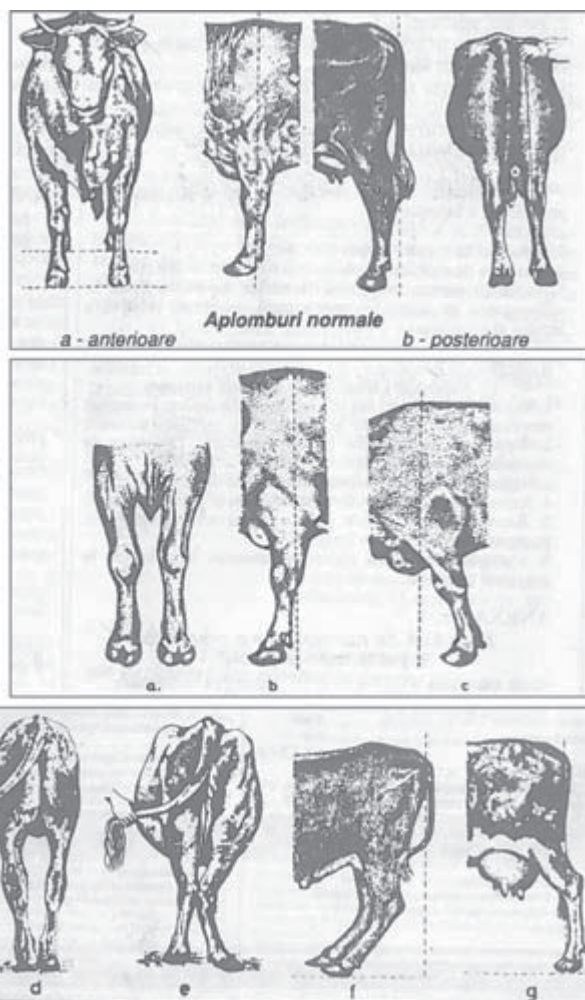
Regiunea membrelor trebuie să se caracterizeze prin exterior corect, tipic și prin aplomburi corecte. Abaterile și defectele de exterior și de aplomb afectează mersul, poziția patrupedă, așezarea ugerului și spațiul pentru acesta, producția de carne, etc., cu repercursiuni directe și indirecte asupra producției, reproducției, longevității, sănătății, și profitabilității creșterii taurinelor.

Defecte mai importante ale membrelor se pot întâlni la genunchi (genunchi arcat, genunchi de oaie, genunchi în „X”, genunchi găuit, la jareți (coate de vacă, jareți drepți, jareți cambrați) și la spată (desprinderea spetelor).

Dintre cele mai grave și frecvente defecte ale aplomburilor menționăm: campat, respectiv „sub el” (anterior sau posterior), membre de elefant (la membrele posterioare), membre în „O”, membre în „X”. În majoritatea cazurilor acestea sunt agravate de deficiențele în creșterea și întreținerea tineretului și a animalelor adulte.

Aplomburi defectuase:

- strâmt dinainte;
- campat dinainte;
- sub el dinainte;
- cambrate sau în „O”;
- membre în X;
- membre sub el dinapoi;
- campat dinapoi.

APRECIEREA VÂRSTEI LA BOVINE

Deteminarea vârstei la bovine se face în mod obișnuit după modificările dentare, mărirea coarnelor la tineret și prezența inelelor consecutive gestațiilor, uscarea cordonului ombilical, prezența perniței fetale și altele.

Pentru înțelegerea mai ușoară a evoluției dentiției la taurine — în general la rumegătoare, putem distinge 4 perioade:

Perioada I - de la fătare până la 1 an a dentiției de lapte.

Perioada a II-a între 1½ ani sau de schimbare a dinților de lapte cu dinții permanenți.

Perioada a III-a - între 5-10 ani, când apare nivelarea dinților permanenți.

Perioada a IV-a - care începe cu tocirea tablei dentare. La început apare forma pătrată, apoi rotundă, biangulară, dispare coroana, iar apoi rădăcina.

Perioada I. Viței din vaci ameliorate, au la fătare toți dinții de lapte sau apar cel

târziu până la vârsta de 12 zile. Gingia acoperă o porțiune mare din dinte. În decurs de 30 zile gingia se retrage după cum urmează:

- la 10 zile se retrage de pe clești
- la 17 zile după primii mijlocași
- la 21 zile de pe secunzii mijlocași
- la 26-30 zile de pe lăturași

Tocirea dinților de lapte începe la vârsta de 3 luni la nivelul cleștilor și ajunge la 6 luni pe lăturași. Gradul de tocire depinde în mare măsură de natura hranei.

Un alt criteriu de apreciere a vârstei la viței este cordonul ombilical:

- în primele 2-3 zile este moale și umed, apoi el se usucă și mumificiază;
- la 5-6 zile uscarea cordonului ombilical este completă;
- la 12-14 zile cordonul ombilical cade, iar în locul lui rămâne o crustă;
- la 28-30 zile cade crusta ombilicală

Unghiile pot servi la aprecierea vârstei la viței știind că, la naștere este prezentă

pernița fetală cu care se termină ongloanele, de consistență moale. La 4-5 zile pernița fetală se usucă și cade, dar apare între cornul fetal al peretelui și coroană un șanț (silon) care se lărgeste și coboară treptat în jos cu 1 mm la 4 zile (1 cm la 40 zile). Aprecierea vârstei după apariția și creșterea cornelor se face cu aproximație pentru că intervin particularități legate de sex, rasă, hrănire, stare de sănătate, etc.

La naștere, viței au în locul coarnelor un smoc de fire subțiri și lungi care cad la 14 -16 zile, în locul lor pielea se îngroașă formând o colazitate sub care apare o proeminență care va da naștere, la aproximativ 1-1,5 luni.

Cornul crește cu 1 cm pe lună. La 2 luni cornul are 1 cm, la 3 luni are 2 cm, la 4 luni atinge 3 cm.

La 4 luni pentru tăurași și 5 luni pentru vițele, coarnele se fixează de craniu, începând să se netezească și să se lustruiească.

FURAJAREA VACILOR CU PRODUCȚII MARI DE LAPTE

După fătare, se manifestă o creștere foarte puternică a cerințelor nutritive, ținând cont mai ales că vârful de producție la acest tip de vaci poate să se manifeste începând cu a 2-a săptămână de lactație.

Se impune a se administra în rația acestor animale fân, în special cel de lucernă și trifoi, dar și cel natural, siloz de porumb, semifân de ierburi, sfeclă furajeră și morcovi. Aceștia li se vor adăuga furajele concentrate, atât cele energetice (porumb, ovăz, orz), cât și cele proteice (șrot de soia, șrot de floarea soarelui, mazăre, lucernă granulată etc.). În general, se administrează pentru fiecare litru de lapte obținut între 250 g și 400 g de concentrate.

Când se stabilește nivelul de elemente nutritive asigurat, trebuie avute în vedere și transformările pe care le suferă un animal cu producție mare. În perioada primei faze a lactației (circa 3 luni), se observă o scădere a greutății corporale între 500-900 g/ zi, ajungându-se la pierderi totale în greutate de până la 80kg. Aceasta face ca organismul să fie slăbit, favorizând apariția îmbolnăvirilor. Întrucât, apetitul animalului este mai scăzut, se impune administrarea unor furaje de foarte bună calitate. Concentratele trebuie să aibă o pondere importantă.

Urmează faza de lactație-gestație, care durează 5 luni (din luna a 4-a până în luna a 8-a de lactație) și este

caracterizată prin intrarea într-o curbă descendentă a lactației, instalarea gestației, creșterea poftelor de mâncare, începerea depunerilor de rezerve în organism.

Furajele administrate pot fi de o calitate norma-

lă, structura rației modificându-se astfel încât proporția concentrațelor să se reducă, crescând cea a furajelor de volum, până la 60%. Nivelul este mai scăzut atât sub aspectul unităților nutritive cât și al proteinei digeribile și elementelor minerale.

În faza de gestație-lactație care durează între lunile a 9-a și a 10-a de la fătare, curba de lactație

se află aproape de minim, producția încetând odată cu intrarea în repausul mamar. Fetusul se dezvoltă într-un ritm mai mare, ajungând de aproape 10 kg. Depunerile de rezerve în organism cresc.

Hrănirea se face cu furaje de volum (70%) și concentrate (30%).

Ultima fază este cea de gestație și pregătire pentru fătare. În acest interval de timp, vacile sunt în repaus mamar (circa 60 de zile), crește ritmul de dezvoltare a fătului (250-1000 g/ zi) putând ajunge la fătare la peste 35 kg. Urmare a acestora, metabolismul vacii se intensifică, fiind necesară o sporire a aportului de substanțe nutritive. Vacile se pregătesc pentru fătare și o nouă lactație.

PROGRAMAREA LA ÎNSĂMÂNȚARE A VACILOR DUPĂ FĂTARE

Din punct de vedere tehnologic, durata repausului de gestație se stabilește diferențiat, pentru fiecare vacă, luând în considerare: nivelul productiv din lactația anterioară, vârsta vacii, starea de întreținere și modul în care s-a desfășurat parturiția.

Vacile primipare cu producții mici de lapte (sub 15 kg lapte/zi în primele două luni de lactație) vor fi însămânțate la primul ciclu de călduri care apare după 60 de zile de la fătare, iar cele cu producții mari (peste 15 kg lapte/zi în primele două luni de lactație), la primul ciclu de călduri care apare după 75 de zile de la fătare.

Vacile multipare cu producții mici spre mijlocii (sub 3000 kg la rasa Brună de Maramureș) vor fi însă-

mânțate în intervalul cuprins între 40 și 60 de zile de la fătare.

Vacile multipare cu producții mari de lapte se vor însămânța la primul ciclu de călduri care apare după 60 de zile de la fătare.

Vacile recordiste vor fi însămânțate la primul ciclu de călduri care apare după 80 de zile de la fătare.

Indiferent de vârsta vacilor, dacă acestea au o stare necorespunzătoare de întreținere, dacă au avut fătări distocice sau afecțiuni post-partum, însămânțarea va fi amânată cu un ciclu de călduri (cca. 21 zile) față de valorile care au fost stabilite în funcție de performanțele productive realizate.

STĂRILE DE STRES

MAI IMPORTANTE LA ANIMALE

Termenul de stres este folosit pentru a descrie o stare în care condițiile de mediu au efecte defavorabile asupra organismului.

Stresul motor are drept cauze dirijarea animalelor pe culoarele de încărcare, încărcarea în autovehicule, transportul propriu-zis, descărcarea, mănarea în padocurile abatorului, din padocuri la locul de asomare, consecința acestor travalii musculare fiind creșterea consumului de energie și de oxigen în musculatură, care trebuie deci aprovizionată cu mai mult sânge; o altă consecință este creșterea temperaturii corporale care necesită măsuri de termoreglare (creșterea aportului de sânge în piele). Aceste două consecințe conduc și la un stres cardiovascular.

Stresul psihologic, emoțional rezultă din teama (frica) animalelor ce sunt scoase din mediul lor natural, care întâlnesc oameni și animale necunoscute și care sunt supuse la diferite zgomote. Aceste stări emoționale conduc la stresul Flight and Fight care este însoțit de o eliberare masivă de catecolamine (epinefrina și norepinefrina din zona medulară a glandei suprarenale). Acești doi hormoni stimulează circulația sanguină și aportul de energie prin degradarea carbohidraților (glicogen) și grăsimilor (avem deci epuizări de glicogen în vivo și acumulare de acid lactic în musculatură). Se stimulează în același timp vascularitatea musculară și scade vascularitatea pielii.

Stresul termic este cauzat de căldură și se poate datora transportului nerațional (încărcare prea mare a mijlocului de transport, lipsa de aer în mijlocul de transport). Stresul poate fi cauzat și de frig și se manifestă prin tremurături și consum mare de energie.

Stresul mecanic este cauzat de încărcarea și transportul defectuos, putând conduce la leziuni ale pielii și chiar ale țesutului de sub piele.

Stresul hidric este cauzat de un aport insuficient de apă înainte și după transport. Având în vedere că apa în organismul animal este necesară pentru transportul gazelor, nutrienților, metaboliților și căldurii, și în același timp apa din organism dă posibilitatea animalului prin sudoare, salivă și umezirea mucoaselor, să elimine căldura, rezultă că prin deshidratarea animalului datorită lipsei de apă se ajunge la perturbarea funcțiilor reglatoare fiziologice, la concentrarea hemului, la perturbări în funcționarea rinichilor și la șoc.

Stresul digestiv este cauzat de o alimentare (furajare) abundentă a animalelor chiar înainte de transport. Digestia în acest caz este asociată cu o creștere a necesității de sânge deci se creează o competiție între vascularitatea musculară și cea digestivă, în acest caz activitatea respiratorie și circulatorie este deranjată mecanic. Animalele au tendința de a vomita în timpul transportului

DISTANȚE LA CARE VĂ PUTEȚI AMPLASA FERMA

În cazul în care prin studiile de impact nu s-au stabilit alte distanțe minime de protecție sanitară, între zonele protejate și o serie de unități care produc disconfort și unele riscuri sanitare sunt următoarele:

- Ferme de cabaline: 100 m
- Ferme îngrășătorii de taurine, până la 500 de capete: 200 m
- Ferme de ovine: 100 m
- Ferme de porci până la 2000 capete: 500 m
- Spitale veterinare: 30 m
- Grajduri de izolare și carantină pentru animale: 100m

- Abatoare, târguri de vite și baze de recepție a animalelor: 500 m
- Depozite pentru colectarea și păstrarea produselor de origine animală: 300 m
- Platforme sau locuri pentru depozitarea gunoierului de grajd, în funcție de mărimea unităților zootehnice deservite: 500 m
- Platforme pentru depozitarea gunoierului porcine: 1000m
- Stații de epurare a apelor reziduale de la fermele porcine, sub 10.000 de capete: 1000 m
- Cimitire de animale, crematorii: 200 m

ÎNGRIJIREA ADĂPOSTURILOR

Temperatura în adăpost

Bovinele sunt animale care își asigură temperatura optimă din adăpost. Nerealizarea temperaturilor optime în adăposturi influențează sănătatea animalelor prin producerea de boli, duce la scăderea producțiilor și întârzie reproducția la animale. Temperatura se poate determina în adăpost de 3 ori pe zi: dimineața, la prânz și seara. Normele de temperatură în adăposturile de bovine sunt:

Categoria	Temp. minimă	Temp. maximă	Temp. optimă
	6	24	10-14
Maternitate	12	24	20
-15 zile	12	24	15-18
-20 zile	10	24	12-15
-90 zile	8	24	10-15
-180 zile	8	24	10-12
-12 luni	6	24	8-10
	6	24	8-10

Umiditatea relativă a aerului în adăpost

Dintre condițiile de microclimat pe care trebuie să le îndeplinească adăposturile de animale se numără și realizarea unei umidități normale în interiorul acestora. Din cercetările făcute rezultă că o vacă în greutate de 450 kg elimină în 24 de ore prin transpirație 7,56 litri apă la o temperatură în adăpost de 1,5 grade și 5,56 litri în cazul unei temperaturi de 4,5 grade. Normele tehnologice admit pentru tineretul bovin o umiditate cuprinsă între 70-75%, în adăposturi neîncălzite de 85-90%, iar pentru adăposturile neîncălzite pentru bovinele adulte aceasta trebuie să fie de 75-90%. Practic orice crescător de animale poate constata depășirea umidității din adăpost peste limitele admise prin aceea ca la intrarea în grajd constată un miros greu, jilav, geamurile sunt aburite, animalele au părul umed, iar la deschiderea ușii pe timp friguros se

observă ieșirea de aburi. Pentru eliminarea excesului de umiditate din adăpost este necesar ca sistemul de aerisire să funcționeze corect.

Iluminarea adăposturilor

Lumina este un factor deosebit de important în creșterea animalelor. Lipsa luminii influențează funcționarea normală a glandei tiroide care duce la depunerea excesivă a grăsimii. Lumina care o primește un adăpost se exprimă într-un coeficient de luminozitate, care de fapt reprezintă raportul dintre suprafața geamului și suprafața interioară a adăpostului. De exemplu 1 m² de geam asigură lumină pentru 20 m² de pardoseală. Iluminarea adăposturilor se face natural prin folosirea radiațiilor solare sau artificial, prin folosirea lămpilor incandescente, fluorescente sau mixt.

Compoziția aerului din adăposturi

Aerul are în compoziția sa mai multe gaze printre care și oxigenul: fără de care viața animalelor nu ar fi posibilă.

Concentrația de dioxid de carbon - gaz incolor, ușor acru, solubil în apă, provenită din respirația animalelor care, în funcție de greutate, pot elimina 100-200 litri pe ora și la care se adaugă și cel rezultat din fermentarea balegarului, purinului și a temutului. Creșterea concentrației de CO₂ se produce atunci când în adăpost nu se asigură densitatea optimă a animalelor și are influență negativă asupra sănătății animalelor.

Depășirea concentrației de amoniac, acționează asupra mucoaselor oculare sau a căilor respiratorii. La bovine efectul negativ al amoniacului se manifestă prin iritații cutanate, creșterea incidenței pododermatitelor,

a bronhopneumoniilor și prin reducerea producției de lapte. Concentrația maximă admisă este de 3%.

Pentru eliminarea efectelor dăunătoare ale acestor gaze în creșterea animalelor se recomandă folosirea a temutului, evacuarea cu regularitate a dejecțiilor, cât și o bună ventilație.

REGULI PENTRU UN MULS RAȚIONAL

Indiferent de sistemul de muls folosit, ca să se poată obține cantități maxime de lapte și grăsime, trebuie să se respecte următoarele reguli:

- mulgerea să se facă la ore fixe. Prin mulgerea la aceeași oră se formează anumite reflexe condiționate care favorizează evacuarea completă a laptelui;

- înainte de muls este obligatorie pregătirea vacilor și a mulgătorilor, fapt ce asigură obținerea unui lapte igienic;

- mulsul trebuie să fie precedat, în mod obligatoriu, de masaj. Acesta, aplicat metodic, asigură creșterea producției de lapte și a procentului de grăsime, fiind un mijloc de influențare a dezvoltării țesutului glandular al ugerului;

- mulsul trebuie să înceapă imediat după masaj și să se execute cât mai rapid, iar metoda de muls folosită să corespundă particularităților individuale ale fiecărei vaci;

- mulgerea trebuie să fie cât mai completă. Mulgerea incompletă duce la scăderea producției de lapte și a procentului de grăsime și chiar la înțărare. Laptele rămas în uger este un mediu ideal pentru dezvoltarea

microorganismelor patogene, care pot provoca îmbolnăvirea lui;

- în timpul mulsului trebuie să se păstreze o liniște deplină, zgomotele și brutalizarea vacilor fiind cauze ale reținerii laptelui;

- în timpul mulsului este indicat pe cât posibil ca vacile să fie cât mai liniștite, deci nu este recomandat să li se administreze hrană, atmosfera din adăpost influențând igiena laptelui obținut;

- înainte de muls nu se vor da în hrană fibroase care fac praf și nici nutreț siloz care imprimă miros specific laptelui. Înainte de muls, este obligatorie aerisirea adăpostului;

- numărul mulsurilor pe zi se va stabili de la caz la caz, în funcție de nivelul productiv, vârsta vacii și volumul ugerului. În prima lună după fătare este indicată mulgerea de 3 ori pe zi; în continuare se vor mulge de 3 ori numai vacile care dau peste 15 litri lapte. Se vor mulge de 3 ori și o perioadă mai lungă de timp (2-3 luni) primiparele, chiar dacă nu dau producții mari, pentru a stimula dezvoltarea ugerului. Intervalul dintre mulsuri trebuie să fie, pe cât posibil, egal.

AVEM GUNOI DE GRAJD... CUM PROCEDĂM?

Depozitarea gunoiului de grajd trebuie să respecte un set de reguli stabilite de specialiști și aprobate de către autorități. Orice abatere de la aceste reglementări aduce cu sine sancționarea fermierului la plata subvențiilor pe motiv că acesta nu a respectat normele de ecocondiționalitate, respectiv acele norme menite să protejeze apele de poluarea cu nitrați din surse agricole.

În scopul protecției tuturor resurselor de apă împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, conform Codului de bune practici agricole, fermierii au următoarele obligații:

- Să dispună de capacități de depozitare a gunoiului de grajd fără defecte structurale, a căror mărime trebuie să depășească necesarul de stocare a gunoiului de grajd, ținând seama de perioada cea mai lungă de interdicție pentru aplicarea îngrășămintelor organice pe terenul agricol.

- Depozitarea gunoiului de grajd se poate face în depozite permanente (sistem individual și/sau comunal) sau depozite temporare în câmp, pe terenul pe care va fi împrăștiat.

- Depozitele permanente (platforme special amenajate) pentru exploatațiile cu un număr mare de ani-

male sunt construite din beton, hidroizolate la pardoseală și prevăzute cu pereți de sprijin înalți de 2 metri, de asemenea hidroizolați, și cu praguri de reținere a efluentului și canale de scurgere a acestuia către un bazin de retenție.

- Platformele trebuie amplasate la o distanță de cel puțin 50 m față de locuințe și sursele de apă potabilă, să aibă o capacitate suficientă de stocare, să aibă drumuri de acces și să nu fie amplasate pe terenuri situate în apropierea cursurilor de apă sau cu apă freatică la mică adâncime.

- Capacitatea de stocare a platformelor depinde de numărul de animale din fermă, sistemul de creștere al animalelor (cu sau fără așternut) și perioada maximă de stocare, determinată de perioada de interdicție pentru aplicarea în teren a gunoiului de grajd.

- Baza platformei trebuie să aibă o înclinare de cca 2-3% spre una din marginile platformei, unde se amplasează un bazin de colectare a mustului de gunoi rezultat în timpul fermentării.

- Capacitatea bazinului de colectare se stabilește în funcție de capacitatea platformei (cca 4-5 m³ pentru fiecare 100 t gunoi proaspăt) și de ritmul de evacuare a mustului de gunoi (o dată sau de mai multe ori pe an).

REPERE EUROPENE

MAREA BRITANIE

Suprafața agricolă totală a Marii Britanii este de 17,6 milioane hectare, ceea ce reprezintă 72% din suprafața totală a Regatului Unit. Alte 3,2 milioane hectare sunt terenuri forestiere. În ultimii ani suprafața agricolă a scăzut cu 26 mii hectare, în principal datorită dezvoltării infrastructurii de transport și construcției de noi clădiri.

pete, repartizate în peste 41.000 ferme (efectivul mediu 275 oi/fermă). Există de asemenea cca. 4600 ferme de porci.

Marea Britanie produce mai puțin de 60% din consumul intern de alimente, importând 40% din ceea ce mănâncă. Un procent semnificativ din importurile agroalimentare ale UK provin

din UE (73%), în principal produse lactate, preparate alimentare și produse din carne.

Agricultura contribuie cu 0,62% la produsul intern brut (9,9 miliarde lire sterline), având angajată 1,5% din totalul forței de muncă (476 mii oameni).

Cu toată prezența fermierilor calificați, a tehnologiilor moderne, a solului fertil și a subvențiilor, câștigurile fermierilor sunt relativ reduse, în principal din cauza prețurilor mici la poarta fermei. Veniturile reduse, prețul ridicat al terenurilor și lipsa de terenuri agricole nu încurajează tinerii să rămână în sectorul agricol. Vârsta medie a conducătorilor de exploatații în Marea Britanie este de 59 de ani.

Agricultura ecologică și biocombustibilii sunt noi oportunități prin care fermierii britanici încearcă să își susțină și să își completeze veniturile, precum și diversificarea activităților.

Anul trecut erau cca. 192.000 de ferme în Marea Britanie. Doar 20% dintre acestea cu o suprafață de peste 100 ha, iar aproximativ 50% din toate exploatațiile au mai puțin de 20 ha, cele mai multe ferme fiind unități administrate de familii!

Principalele culturi agricole în Regatul Unit sunt cerealele (grâu, ovăz și orz), rapiță, cartofi, sfeclă de zahăr, fasole, mazăre, varza, fructe (mere și pere), precum și culturi furajere. Cultura cerealelor ocupă 60% din terenul arabil, din care 54% cu grâu.

În Marea Britanie sunt peste 16.000 ferme pentru creșterea vacilor, cu un efectiv total de 1,6 milioane capete, o medie de 140 capete total/fermă (din care 86 vaci de lapte, în medie pe fermă) și o producție medie de 6.300 litri lapte/vacă, pe an.

Efectivul de ovine este de cca, 15 milioane ca-

Primii doi tauri de rasă „Brună” testați genomic, proprietate a Asociației noastre.

CUM DEPISTĂM LAPTELE FALSIFICAT

Laptele de vacă normal, nefiert, are densitatea medie de 1,030, cu variații între 1,028 și 1,033. Densitatea laptelui diferă în funcție de rasa, individ, vârsta animalelor, perioada din timpul lactației, precum și de furajele consumate.

Cunoașterea densității furnizează indicații asupra integrității laptelui și permite transformarea lui din litri în kilograme, atunci când se impune acest lucru. Densitatea mai mică de 1.028 denotă o falsificare a laptelui

prin adaos de apă sau un conținut foarte mare de grăsime al acestuia. Grăsimea este singura componentă a laptelui cu greutate specifică subunitară.

O densitate mai mare de 1,033 se înregistrează în cazul falsificării laptelui integral, prin adaos de lapte smântânit, sau atunci când este vorba de lapte degresat în totalitate, deoarece grăsimea are densitatea de 0,930, pe când celelalte componente rămase în lapte au densitatea mai mare de 1.

O SURSĂ DE CÂȘTIG LA ÎNDEMÂNA CRESCĂTORILOR

O sursă de câștig la îndemâna crescătorilor este și înlocuirea laptelui integral din hrana vițelilor, folosind substituentul după următoarea schemă:

Vârstă	Lapte (colostru) (litri)	Furaj uscat incluzând premix sau concentrate (grame)	Fân (grame)	Lichide administrare (litri)
1 zi	4x½-1 colostru	-	-	-
2-4 zile	3x1-1½ colostru	-	-	-
5-7 zile	2x1-1½ înlocuitor	-	-	-
2 săptămâni	2x2 înlocuitor	50	50	3,5 - 5,0
3 săptămâni	2x2½ înlocuitor	100	50	4,0 - 5,0
4 săptămâni	2x2½ înlocuitor	150	50	4,0 - 5,5
5 săptămâni	2x3 înlocuitor	250	100	5,0 - 6,0
6 săptămâni	2x3 înlocuitor	400	150	5,0 - 6,5
7 săptămâni	2x2½ înlocuitor	600	200	5,5 - 7,5
8 săptămâni	2x2½ înlocuitor	800	300	6,0 - 8,0
9 săptămâni	2x2 înlocuitor	1000	400	6,5 - 8,5
10 săptămâni	2x2 înlocuitor	1500	500	7,0 - 9,0
11 săptămâni		1750	600	8,0 - 10,0
12 săptămâni		2000	800	8,5 - 11,0
>12 săptămâni		2000	La discreție	

NOȚIUNI DESPRE

BUNĂSTAREA ANIMALELOR

Din punct de vedere sanitar-veterinar, integrarea UE se compune din:

- trasabilitatea;
- biosecuritatea;
- siguranța alimentelor.

Trasabilitatea se referă la:

- identificarea (crotalierea) animalelor
- înregistrarea animalelor
- mișcarea animalelor

Biosecuritatea se referă la:

- bunăstarea animalelor
- prevenirea și combaterea bolilor la animale

Siguranța alimentelor se referă la:

măsurile sporite de igienă pe parcursul producerii, procesării (prelucrării), transportului și comercializării produselor agricole.

Bunăstarea animalelor reprezintă ocrotirea animalelor de:

- actele de cruzime;
- rele tratamente;
- abandon.

Bunăstarea animalelor din gospodăriile populației

Animalele trebuie să fie îngrijite, hrănite, adăpate; orice animal bolnav sau suferind trebuie să fie îngrijit corespunzător fără întârziere, iar dacă starea lui nu se ameliorează, el trebuie să fie supus examenului medical veterinar.

Condiții minime pentru bunăstarea animalelor din gospodării sunt:

- Amplasarea adăposturilor trebuie să se facă în zone

lipsite de poluare (să nu fie în apropiere de fabrici, etc).

- Adăpostirea să fie corespunzătoare (să fie asigurate următoarele condiții: spațiu, temperatura optimă, concentrația gazelor să se mențină la un nivel adecvat, umiditatea).
- Materialele folosite pentru construcția adăposturilor și a echipamentelor cu care animalele vin în contact să nu dauneze acestora, să poată fi dezinfectate și curățate, suprafețele de contact să nu prezinte margini ascuțite care să poată afecta animalele.
- Adăposturile să beneficieze de iluminarea necesară, să fie disponibile și surse de iluminare artificială, fixe sau mobile, care să permită examinarea minuțioasă a animalelor în orice moment.
- Accesul la hrană și apă trebuie asigurat la intervale de timp corespunzătoare vârstei și sexului animalului, asigurându-se un front de furajare și adăpare suficient, astfel încât să nu apară confruntări între animale (cazul în care sunt mai multe în adăpost).
- Să se aplice măsurile de igienă corporală necesare, cu scopul menținerii funcțiilor pielii, părului, onghoanelor, copitelor, coarnelor.
- Libertatea de mișcare nu trebuie să fie restricționată într-atât încât să provoace suferință, animalele legate trebuie să beneficieze de spațiu suficient pentru necesitățile fiziologice și pentru exprimarea comportamentului specific, cât mai aproape de cel natural.
- Asigurarea apei să fie în cantitatea și calitatea necesare, potrivit cu specia, starea fiziologică și condițiile de mediu.
- Animalele să beneficieze de hrănire diferențiată, conform cerințelor fiziologice, cu furaje de calitate, fără riscuri pentru sănătatea animalelor și a consumatorilor.

Punctul pe ... *parafrazând*

AVERTISMENT

Consumul excesiv (de scăzut) de lapte dăunează grav sănătății ... !

ZOO....TEHNICA

POVESTEA VIȚELULUI

A fost odată un fermier care avea un cal și un vițel. Într-o zi, calul s-a îmbolnăvit, iar bărbatul a fost nevoit să cheme medicul veterinar.

„Calul tău are un virus. El trebuie să ia acest medicament timp de trei zile. Voi reveni în a treia zi și, dacă nu este mai bine, va trebui să îl eutanasiem” - i-a zis specialistul.

Vițelul ascultă cu atenție conversația lor. Imediat, bărbatul i-a dat medicamentul calului și a plecat.

Vițelul s-a apropiat de cal și a zis: „Fii tare, prietene! Ridică-te sau altfel te vor eutanasia”.

În a doua zi, bărbatul i-a dat medicamentul calului și a plecat. Vițelul i-a zis iar: „Hai, prietene! Ridică-te altfel vei muri! Hai, te ajut eu să te ridici. Să mergem...”

În a treia zi, bărbatul i-a dat medicamentul... La scurt timp a venit și medicul veterinar:

„Din păcate, vom fi nevoiți să îl eutanasiem. În caz contrar, virusul se poate răspândi, infectând și pe ceilalți cai. După ce au plecat, vițelul s-a apropiat de cal și a zis: „Ascultă, prietene, acum ori niciodată! Ridică-te, haide! Ai curaj. Hai sus. Sus! Așa, încet. Hai! Bine, bine. Acum mai repede, încă un pas. Excelent...”

Calul a început apoi să alerge.

Dintr-o dată, proprietarul s-a întors și a văzut animalul din nou pe picioare. Atunci el a început să strige: „Este un miracol! Calul meu este vindecat. Trebuie să dăm o mare petrecere. Să tăiem vițelul și să facem cel mai bun grătar!”

Morala: așa se întâmplă de multe ori și în viață.

CE POATE ÎNSEAMNA UN ȚĂRAN FĂRĂ ANIMALE ÎN LUMEA SATULUI?

- Un om dezorientat economic (capacitate redusă de reorientare profesională în mediul rural);
- Un om dezorientat social (își pierde legăturile sociale structurante din viața lui);
- Un om dezorientat cultural (va prelua orice cultură dominantă);
- Un om dezorientat politic (va alege ceea ce i se cere);
- Un om fără pământ ce se comportă ca o frunză în vânt (în lipsa animalului dispare motivația deținerii pământului);
- Un om fără glie (distrugerea atașamentului față de animal, este echivalat cu ruperea legăturilor cu complexul agrocultural al gliei);
- Un om fără de cunoaștere socio-economică (munca cu animalul presupune o mare diversitate de cunoștințe complexe);
- Un om fără identitate (vezi generația Sans Terre din Bolivia, Brazilia, Argentina);
- Un om fără viziune (dispare capacitatea de proiecție în timp);
- Un om fără așteptări de la viață (ciclitarea biologică a animalului condiționează calendarul activităților economice);

- Un om debusolat (un om dezechilibrat sufletește și emoțional);
- Un om pesimist (lipsit de perspectivă în viață);
- Un om sărac (material, intelectual, emoțional);
- Un om om trist (transmite o imagine de milă);
- Un om rău (va scoate la suprafață toate frustrările vieții);
- Un om dispus la compromis (social, economic);
- Un om fără meserie (busolă economică perturbată);
- Un om fără mândrie (pierderea animalului echivalează cu pierderea dreptului de a mai ridica capul din pământ);
- Un om fără de chimir (șerpar) ca simbol al stratificării sociale în societatea păstorească: numărul de curele (1-4) arată gradul ierarhic în societatea oierilor;
- Un om fără pălărie (pălăria ca simbol al stratificării sociale în societatea rurală: recunoașterea socială în lumea vacarilor se face în funcție de înălțimea și simbolurile pălăriei sau clopului - vezi Valea Chioarului).

După - Profesorul Avram Fițiu

CALCULATOR MONTĂ / FĂTARE LA VACI

MONTĂ	FĂTARE	MONTĂ	FĂTARE	MONTĂ	FĂTARE	MONTĂ	FĂTARE
IAN	OCT	APR	IAN	IUL	APR	OCT	IUL
1	12	1	10	1	11	1	12
5	17	5	14	5	15	5	16
10	21	10	20	10	20	10	21
15	26	15	24	15	25	15	26
20	31	20	29	20	30	20	31
25	5.XI	25	3.II	25	5.v.	25	5.VIII.
FEB	NOV	MAI	FEB	AUG	MAI	NOV	AUG
1	11	1	9	1	12	1	12
5	15	5	13	5	16	5	16
10	20	10	18	10	21	10	21
15	25	15	23	15	26	15	26
20	30	20	28	20	31	20	31
25	5.XII	25	5.III	25	E.VI.	25	5.IX
MART	DEC	IUN	MAR	SEP	IUN	DEC	SEPT
1	10	1	12	1	12	1	11
5	14	5	16	5	16	5	15
10	19	10	21	10	21	10	20
15	24	15	25	15	26	15	25
20	29	20	31	20	1. VII	20	30
25	3.I	25	5.IV	25	6.VII	25	5.X.

Exemplu: dacă o vacă s-a însămânțat/montat în 05.01.2020,
va fi urmărită pentru fătare în jurul datei de 17.10.2020

VĂ INVITĂM LA

„PARADA TAURILOR ROMÂNEȘTI”!

Vom prezenta primii 2 tauri de rasă „Brună”
aflați în testare, proprietate a Asociației
noastre și proveniți de la SCDCB Arad și,
respectiv, de la SCDA Secuieni-Neamț.

Evenimentul va avea loc în data de
15.10.2020, începând cu orele 10.00.

La Semtest Craiova, com. Malu Mare,
str. Bechetului, nr. 157

Împreună pentru Zootehnia Românească!
Parada Taurilor românești
Ediția a-III-a
din rasele
Bălțată cu Negru Românească
Bălțată Românească
Brună

INVITAȚIE

Vă invităm să luați parte la prezentarea taurilor din rasele Bălțată cu Negru românească, Bălțată românească tip SIM și Brună de Maramureș. Acești tauri au fost atent selecționați de cele trei Societăți de Ameliorare cu scopul de a atinge obiectivele programului de ameliorare al fiecărei rase.

Evenimentul va avea loc pe 15.10.2020, la sediul centrului genetic Semtest Craiova din com. Malu Mare, str. Bechetului 157, jud. Dolj și se va desfășura cu respectarea regulilor de distanțare socială în contextul pandemiei actuale.

Participarea la acest eveniment va fi posibilă numai la invitația celor trei societăți de ameliorare și Semtest Craiova, cu prezentarea acestora în format electronic sau tipărit.

Programul evenimentului

- Ora 10.00: Primirea invitaților;
- Ora 11.00: Deschiderea oficială a evenimentului, discursul oficialităților și reprezentanților asociațiilor de crescători;
- Ora 11.45: Parada taurilor din rasele Brună, Bălțată cu Negru Românească, Bălțată Românească tip SIM și a unor tauri din cele mai cunoscute rase de bovine din România;
- Ora 14.00: Concluzii și planuri de viitor: ACT BRUNA SCHWIZ MM, ACV-BR-SIM, AGCTR ANZ, MADR, Fermieri, SEMTEST CRAIOVA
- Ora 14.30: Program liber, prânz câmpenes;

AGCTR

29

